Protokoll för möte i Viltförvaltningsdelegationen

Datum: 6 november 2026
Tid: kl. 09:30–11:15
Lokal: Residenset, Västra Sjögatan 3, Kalmar

Deltagande

Ordinarie ledamöter

Alexander Hjalmarsson, Yrkesfisket
Bill Nelson, Jakt och viltvård
Conny Jakobsson, Ägare och brukare av jordbruksmark
Folke Pleijert, Politisk företrädare
Fredrik Näsman, Skogsnäringen
Karin Tapper, Polismyndigheten
Magnus Larsson, Politisk företrädare
Marcus Fridlund, Politisk företrädare
Patrik Waernbaum, Naturvårdsintresset
Per Jiborn, Natur- och ekoturism
Piroska Kallay, Lokalt näringsliv och turism
Sixten Karlsson, Friluftsintresset
Tobias Fagergård, Politisk företrädare

Tjänstgörande ersättare

Catharina Lihnell, Naturvårdsintresset

Närvarande ersättare

Emma Olsson, Jägarnas Riksförbund
Jan Martinsson, Politisk företrädare
Pia Andersson, Skogsnäringen

Tjänstepersoner

Allan Widman, Landshövding
Anette Andersson, Avdelningschef Landsbygdsavdelningen
Fredrik Ustrup, Enhetschef Djurenheten
Johanna Månsson Wikland, Vilthandläggare
Mattias Persson, Vilthandläggare
Tomas Melin, Vilthandläggare, Mötessekreterare

Dagordning

1. Mötets öppnande

Landshövdingen hälsar alla välkomna med en kort presentationsrunda.

2. Fastställande av justerare

Sixten Karlsson fastställs som justerare.

3. Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs.

4. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll fastställs.

5. Mötesdatum 2027

Föredragande: Allan Widman

a) Förslag 2027-04-23 och 2027-11-19

Mötesdatumen fastställs.

6. Aktuellt i klövviltsförvaltningen

Föredragande: Johanna Månsson Wikland

- Älgstammen ökar nationellt
    - Älgstammen har enligt beräkningar av SLU ökat med 18,5 procent i Sverige under den senaste treårsperioden. Detta efter en tidigare medveten minskning under flera år. I Kalmar län har älgstammen ökat med 15,3 procent.

- Utökad tid för Älgobs
    - För att öka deltagandet i hela landet, och minska risken för försämrad kvalitet på statistiken har perioden för rapportering av älgobservationer förlängts med en månad inför jakten 2026.

Frågan lyfts om utvecklingen av älgstammen har en positiv korrelation med antal mantimmar i Älgobsen? Möjligt att så är fallet. Dock syns detta med en viss fördröjning, då intresset att genomföra Älgobsen ökar efter att populationen ökar.

- Rekordlåga skador av hjortdjur på skogen i Götaland
    - Andel årsskador på tall, sammanvägt för de tre senaste inventeringarna är 11 procent. Trenden av andel stammar med årligt uppkomna viltskador har varit minskande sedan 2021.
    - Skadenivån är fortfarande över målen och bedöms för Kalmar län vara svår.
    - Åtgärder för att minska skadorna måste fortsätta. Det handlar till exempel om att både minska viltstammarna och öka mängden foder.

Det poängteras av delegat att det är en långsamt positiv trend, med punktvis höga skador. Det gör det viktigt att älgstammen inte ökar för snabbt.

- Drönare för inventering
    - Saknas kvalitetssäkrad metod.
    - Utvärdering gjord av Sveriges lantbruksuniversitet.
- Nya älgförvaltningsgrupper ska utses
    - Kommer utses för perioden 2027–2029.
    - Länsstyrelsen planerar utbildning för älgförvaltningsgrupperna.
- Vildsvin – ny vägledning hur förebygga skada
    - Naturvårdsverket har en ny enkel vägledning om hur man kan förebygga skada.
    - Länsstyrelsen tillhandahåller en broschyr om vildsvin, ”Bli svinsmart, saker du kanske inte visste om vildsvin”.
- Nya regler för skyddsjakt på klövvilt
    - Kraven för när länsstyrelserna får meddela skyddsjakt på vissa arter har sänkts i och med nya regler efter en statlig utredning.
    - Skyddsjakt får meddelas av Länsstyrelsen

- till den som riskerar att drabbas av skada
- om viltet orsakar skada eller riskerar att orsaka skada
- om det behövs för att förhindra skada
- om varken möjligheterna till jakt under allmän eller särskild jakttid eller i form av skyddsjakt på en enskilds initiativ är tillräckliga för att förhindra skada.

Länsstyrelsen poängterar att skador i första hand ska hanteras under ordinarie jakttider. De lättade reglerna för skyddsjakt ska inte fungera som en ökad tilldelning inom jaktområdena.

Frågan lyfts hur det ligger till med ekodukter längs E22:an? Trafikverket genomför utredningar över viltanpassade åtgärder. Däribland antal, utformning, placeringar, och storlek på faunaåtgärder. Mycket verkar vara på gång från Trafikverket inför 2030 gällande faunaåtgärder.

7. Aktuellt i rovdjursförvaltningen

Föredragande: Mattias Persson

- Inventering av lodjur:
  - Inventeringen genomförs i oktober till mars med hjälp av spårning, viltkameror, och avskjutningsstatistik.
  - Det nationella referensvärdet är 870 lodjur. 2025/2026 visade nationella inventeringsresultatet cirka 1 500 lodjur.
  - Miniminivån i södra rovdjursförvaltningsområdet är 35 familjegrupper, motsvarande cirka 192 lodjur. Inventeringsresultatet i södra rovdjursförvaltningsområdet 2025/2026 var 53,66 familjegrupper. Vilket motsvarar cirka 294 lodjur.
  - Förvaltningsnivån för lodjur i Kalmar län är 6–8 familjegrupper, motsvarande cirka 33–44

lodjur. Inventeringsresultatet i Kalmar län 2025/2026 var 11 familjegrupper. Det motsvarar cirka 60 lodjur.

- Länsstyrelsen redogör för arbetet med beskattningsmodellen för lodjur som årligen tillhandahålls av Sveriges Lantbruksuniversitet.

Länsstyrelsen förklarar att en familjegrupp av lodjur motsvarar 5,48 individer. Inventeringsresultaten varierar över åren mellan länen vilket kan vara beroende av både väder, hur mycket tid som läggs på inventeringen, samt allmänhetens intresse att bidra till inventeringen.

Frågan ställs hur man hanterar risken med dubbelräknade individer? Inventeringen säkerställs genom kriterier som skiljer på tid och plats. Det är svårare att särskilja två familjegrupper på samma plats. Spillning kan användas när misstanke finns att det är två olika honor i samma område.

Frågan ställs om AI används vid identifiering på individnivå? Inte just nu. Men det finns projekt som tränar AI modeller att göra detta.

Frågan ställs hur många lodjur vi behöver ta ut för att hamna inom vårt förvaltningsmål för Kalmar län? Länsstyrelsen uppskattar att det handlar om ett uttag av cirka 40 lodjur. Vi vill med säkerhet hamna över vårt minsta förvaltningsmål, samt ha en accepterad avskjutning, och kontinuitet i förvaltningen.

Frågan ställs hur många viltkameror vi har i länet? Länsstyrelsen uppskattar att det är cirka 130-140. Kamerorna är märkta med Länsstyrelsen och kontaktuppgift. Länsstyrelsen hämtar in markägares godkännande innan kameror sätts ut.

- Rovdjursangrepp:
  - Antal rovdjursangrepp i Sverige 2026 uppgår till 153. Varav 60 av lodjur, och 79 av varg.
  - Inom Södra rovdjursförvaltningsområdet 2026 uppgår antal angrepp till 50. Varav 25 av lodjur, och 25 av varg.

    - Antal angrepp av lodjur på tamdjur i Kalmar län 2022–2026 uppgår till 34.
    - Antal angrepp av lodjur på tamdjur i Kalmar län 2025–2026 är hittills 13.
    - Angreppen sker i stor majoritet på får.

- Licensjakt på lodjur
    - Länsstyrelsen redogör varför vi ska ha licensjakt på lodjur:
        - Vi har en beslutad förvaltningsnivå på 6–8 familjegrupper.
        - Förebygga skador.
        - Livsmedelberedskap och självförsörjning.
        - Acceptans.
        - Bruka viltet som en resurs enligt Naturvårdsverkets strategi för viltförvaltning.

    - Inför beslutet om licensjakt samverkar södra rovdjursförvaltningsområdet på följande punkter:
        - Inventeringsresultat.
        - Förvaltningsnivåer.
        - Vilka län som ska jaga.
        - Vilken risk vi hamnar på att understiga miniminivån.
        - Fördelning av uttag.
        - Samverkan med mellersta- och Norra förvaltningsområdena.
        - Gemensamt beslutsdatum är 12 november.

Frågan ställs hur fördelningen av uttaget tar hänsyn till att vissa län inte jagar? Förslagsvis bör jagande län kunna få ej jagande läns tilldelning? Det är ett möjligt arbetssätt, men Länsstyrelsen vill påpeka att länen med låga inventeringsresultat inte påverkar populationen i stort. Det är länen med höga inventeringsresultat och uttag som påverkar.

- Regional förvaltningsplan för rovdjur:
    - Viltförvaltningsdelegationen ska besluta om en ”Rovdjursgrupp” inom

viltförvaltningsdelegationen vid första mötet under 2027.
    - Länsstyrelsen tar fram ramar för den regionala förvaltningsplanen till dess.

Frågan ställs när gruppen ska kallas? Gruppen kommer att beslutas på första mötet för Viltförvaltningsdelegationen 2027. Då beslutar vi även vilka datum vi ska förhållas oss till. Ambitionen är att fastställa planen på novembermötet.

Länsstyrelsen tillhandahåller Naturvårdsverkets rapport om det ”Skandinaviska vargprojektet”.

8. Aktuellt om stora betande fåglar

Föredragande: Johanna Månsson Wikland

- Länsstyrelsen höll den 20–21 oktober en nationell storfågelkonferens på Öland.

- Ett europeiskt samarbete finns för gåsförvaltningen.
    - Grågås och vitkindad gås ligger långt över förvaltningsmålen.

- Trana, grågås, och vitkindad hås får utökade möjligheter till skyddsjakt från och med 1 juli 2027.

  Länsstyrelsen vill kommunicera förändringen via Viltförvaltningsdelegationen, och önskar att informationen sprids.

- Utbetalade viltskademedel för grödoskador orsakade av stora betande fåglar:
    - 2024: Bidrag 52 644 kronor, ersättning 739 198 kronor.
    - 2025: Bidrag 51 906 kronor, ersättning 273 677 kronor.
    - 2026 (hittills): Bidrag 27 992, ersättning uppskattat <400 000 kronor.

9. Föranmälda övriga frågor

Inga föranmälda frågor har skickats in.

10. Avtackning för denna uppdragsperiod

Landshövdingen avtackar samtliga delegater för en trevlig period och samtligas medverkande. Landshövdingen lyfter värdet av dialogen som sker under dessa möten. Vidare tackas även Fredrik Ustrup för sin tid som enhetschef.

11. Mötet avslutas

Mötet avslutas och landshövdingen tackar samtliga deltagande.

Justering

Protokollet har lästs igenom och godkänts av justerare Sixten Karlsson.

Granskare

Protokollet har lästs igenom och godkänts av Allan Widman.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.